

Martti Preem

On sündinud 1949.a Tallinnas arsti ja ametniku perekonnas. 1967.a. lõpetas A.H.Tammsaare nim Tartu I Keskkooli (praegu H.Treffneri Gümnaasium) matemaatika eriklassi ja samal aastal astus Tartu Riiklikku Ülikooli matemaatikateaduskonda teoreetilise matemaatika erialale.

Ülikoolis käis ühtlasi TRÜ kunstikabinetis, kus Kaljo Põllu juhendamisel läbis kogu õppetsükli koos Jaak Kangilaski kunstiajaloo loengutega.

On lõpetanud TRÜ 1972.a. rakendusmatemaatikuna, asus tööle TRÜ arvutuskeskuse nooremteadurina, aastatel 1976-1979 läbis TRÜ-s statsionaarse aspirantuuri statistilise andmetöötluse erialal. 1975.a. astus ERKI arhitektuuriteaduskonda arhitekti erialale. 1980.a. lõpetas Eesti Riikliku Kunstiinstituudi õhtuse osakonna arhitektina.

Aastatel 1981 kuni 1988 töötas TRÜ Tartu linna arengu kompleksuurimise laboratooriumis vanemteadurina, kus muuhulgas koostas uurimused “Tartu linna territoriaalne struktuur - rajoneerimine linnaruumi struktuuri baasil”, “Tartu linna sotsiaalne infrastruktuur – seisundi hinnang ja arengusuunad”.

1987.aastast on Eesti Arhitektide Liidu liige.

Aastatel 1988-1991 töötas vanemarhitektina RUPI “ Eesti Ehitismälestised “ Tartu osakonnas

1989.a. valiti Tartu linna volikogu esimesse koosseisu, kus oli ka elukeskkonna komisjoni esimeheks. 1991.a. alguses tehti ettepanek asuda linnaarhitekti/ ehituse ja arhitektuuriosakonna juhataja ametikohale.

1991-1995.a. töötas Tartu linnaarhitektina

Seoses linnavalitsuse muutumisega 1991.a.sügisel asus ühtlasi ka linnanõunik/ linnavalitsuse liikme ametisse, kus oli kuni 1993.a.valimisteni.

Aastatel 1996-2005 oli Tartu Ülikooli arhitekt.

Aastatel 2001-2002 töötas Pärnu Linnavalitsuse planeeringute osakonna juhatajana, samas jätkas tööd 1/3 koormusega Ülikooli arhitektina.

Alates 2005. aastast kuni 2012 töötas Tallinna Linnaplaneerimise Ameti üldplaneeringute osakonna juhatajana ja aastast 2012 kuni 2015 Riigi Maa-ameti planeeringute osakonna juhatajana.

Näitusetegevus

1977.a. Tartu Ülikooli vanas kohvikus koos Indrek Kanguriga näitus „Idüllipildid”.

Järgnevalt kuni 1980-ndate lõpuni esines nii Tartu kui vabariiklikel noortenäitustel ja Tartu ülevaatenäitustel, olles kuni 1984.aastani Eesti Kunstnike Liidu noorteseksiooni liige.

1981.a koostas (koos arh. P.Merisaluga) näituse **ERAMU KUI ARHITEKTUURIVÄÄRTUS**, mis vaatles eramut 20.sajandil peamiselt Tartu ja selle ümbruse näidete baasil. Näitus oli eksponeeritud Tartu Riiklikus Kunstmuuseumis. Näitus viidi koostöös Leningradi Arhitektide Liiduga ka Leningradi.

1982.a. koostas arh. Arnold Matteuse 85-juubeliks tema tööde ülevaatenäituse Tartu Riiklikus Kunstmuuseumis koos kataloogiga (kujundaja Liivi Ehmann), mida eksponeeriti hiljem ka ERKI-s.

1984.a. osales Arhitektide Liidu näitusel Tallinna Matkamajas projektiga Villa Tähtveres, kus lisaks oli ka esitatud eramu sisearhitektuuriline ja mööblilahendus (Krista ja Jaak Roosi).

1989.a. oli isiknäitus graafikast koos Mati Vaitmaaga Tallinnas Kalamaja Galeriis.

1993.a. koostas (kujundaja S.Vahtra) seoses hansalinnade ajaloolist arengut ja tänapäeva käsitleva rahvusvahelise näitusega **Brygges** Tartu linnaehituslikult olulisemate objektide ajaloolist muutust käsitleva fotonäituse - paik tsaariajal, enne II maailmasõda, pärast sõda ja tänapäeval. Ekspositsiooni näidati lisaks Bryggele samal aastal ka Tartu sõpruslinnas **Lüneburgis**.

1995.a. täiendas (koos S.Vahtraga) eelnimetatud näitust uueks komplektiks **“Tartu eile, täna, homme”** kesklinna käsitlevate projektide, realiseeritud uusobjektide fotode ja linnakujunduslike kavanditega eksponeerimiseks Tartu sõpruslinnas **Tamperes** ja seejärel Tartus Rüütli galeriis.

2004.a. oli isiknäitus Tartu Ülikooli Ajaloomuuseumis - arhitektuursed ja linnaehituslikud projektid, graafika, maalid, fotod
2009.a. oli seoses 60-nda juubeliga isiknäitus Tallinna Ülikooli akadeemilises raamatukogus

Linnaplaneerimisealased tööd

- 1991 Viljandis Tartu ja Posti tänavate vahelise ala renoveerimise planeeringuline kontseptsioon
- Linnaarhitekt/linnanõunikuna tellis 1992.a. Ülejõe Fortuuna tänava detailplaneeringu, millest lähtuvalt on tänaseks valmised 1990.ndatel Fortuuna Ärimaja Fortuuna 1 ja ärimaja Narva mnt.1.
- 1993.a langetas linnavalitsus otsuse likvideerida avaturg Turu tn ääres, näha asemele Statolili bensiinijaam, hotell ja kiirtoitlustus ning ehitada uus avaturg Emajõe kaldale endisele Jõesadama territooriumile.
- 1994.a.Tartu linna Turu tn ja Emajõe vahelise ala detailplaneering, millega realiseeriti eelmises punktis kirjeldatud kava, nähti ette koht veekeskusele ja võimalus Emajõe ärikeskuse ehitamiseks.
- 1995.a. Tartu transpordiskeemi korrektuur, mis sai aluseks ka 1999.a. üldplaneeringule
- 1995.a. Tartu vanalinna regenereerimisprojekti ja kesklinna osaüldplaneeringu korrektuur, mille jäärgi toimus ehitustegevus kuni 2015.aastani.
- 1996-1999 oli Tartu linna strateegilise arengukava koordineerimiskomisjoni liige ja juhtis töögruppi "Tartu kui regionaalne keskus"
- 1997 -1999 oli Tartu üldplaneeringu koostamise töögrupi liige
- 2001 Pärnu linna üldplaneering (töögrupi juht)
- 2001 Pärnu kesklinna detailplaneering – kontserdimaja asukohavalik (töögrupi juht)
- 2005 osalemine Tallinna Kesklinna sadama-ala detailplaneeringu eskiisi koostamise töögrupis
- 2006 Tallinna Linnahalli konverentsikeskuseks rekonstrueerimise ruumiprogramm, arhitektuursed nõuded ja üldised kasutustingimused – lammutus ja juurdeehituse, sisestruktuuri muutmise võimalused
- 2005-2009 teemaplaneering „Kõrghoonete paiknemine Tallinnas” (koos Kärt Talimaa, Veiko Toomingasega, Mihkel Kõrvitsa ja Anna Semjonovaga)

- 2005-2009 teemaplaneering „Miljöövärtuslikud hoonestusalad Tallinna kesklinnas” (koos Olari Kärmasega).

Restaureerimisprojektid:

1. Puidust ringpood Tartus Tähe tn.28, ehit. 1912, projekt 1988.a. (realiseerimata)
- 2.18. saj. elamu Tartus Struwe tn 2-esimene ülikooli anatoomikum, rektor G.F. Parroti elukoht - restaureerimine Eesti Loodusuurijate Seltsi majaks, proj. 1988
3. Ropkamõisa ametnike elamu 20. sajandi algusest, renoveerimine 7 korteriga elamuks, proj.1989
- 4.Valga “Säde “ seltsimaja 1912.a., proj. 1990 (realiseerimata)
- 5.18.saj. Ropkamõisa peahoone renoveerimine erakliinik Dentesele, proj.1993
6. Hotell Draakoni Tartus, Raekoja plats 3 (digitaliseeris (Kaido Kepp)
7. Tartus, Ülikooli 17 asuv 18. saj. elamu, 19. saj. lõpul ümber ehitatud “Postimehe” trükikojaks, 1928.a. juurde ehitatud trükikoja hoovitiib – rekonstrueerimine Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonna germaani-romaani filoloogia osakonna hooneks, proj. 1997/98
8. Alvar Aalto projekteeritud Villa Tammekann Tartus restaureerimine – osalemine Turu Ülikooli, Tartu Ülikooli ja Tartu linna ühisprojektis vastutava arhitektina. Villa Tammekannu restaureerimine sai **2001.a. EUROPA NOSTRA medali**
9. Ülikooli endise haavakliiniku (19.saj) Toomel ümberehitamine 29 korteriga elamuks proj. 2001/2005. Sai Tartu aasta parima ehitise konkursil 2007.a. premeeritud rekonstrueeritud hoonete grupis.
10. Ülikooli Keemiahoone ringauditooriumi renoveerimine ja fuajee ning kuluuaride taastamine (koos sisearhitekt A.Kulliga) 1996.a.
11. Tartu Toomkiriku varemete konserveerimiskontseptsiooni muudatus ja projekteerimisetööde ning ehitustööde tellija (ülikooli) poolne järelevalve .
12. Ülikooli peahoone fassaadi renoveerimiskontseptsioon - J.W.Krause algse värvilahenduse taastamine - 1997.
15. Ülikooli peahoone siseruumide renoveerimine, sh. Ülikooli Kunstmuuseum ja aula koos uute toolide kavandamisega 2002.a.
16. Ülikooli Tähetorni restaureerimiseskiis(kontseptsioon) eurotoetuse taotlemiseks 2003/2004. Toetuse eraldamine on 2009.a. otsustatud.

Mahuline projekteerimine:

1. On projekteerinud ligi 40 eramut ja suvemaja.
Aasta parima ehitise konkursil Tartus on eramute hulgas 1999.a. premeeritud Fr.R.Kreutzvaldi 17 ja 2005.a. aastal E.Wiiralti 1.
2. 1990 korterelamu Tartus, Õuna 23
3. 6. Hotell Draakoni Tartus, Raekoja plats 3 (digitaliseeris Kaido Kepp)
4. 1996 Dinori ärimaja Tartus, Narva mnt. 1
5. 1996 korterelamu Tartus, Ropkamõisa 10
6. 1996/97 Tartu Kunstikooli Tolstoi tänava äärse korpuse renoveerimine (koos arh.Kaido Kepiga, sisekujundus Krista ja Jaak Roosi)
7. 1997/98 trükikoja rekonstruktsioon TÜ õppehooneks Ülikooli 17, hoone sai diplomi Taru 2000.a. parimate hoonete konkursil
8. 1998/99 endiste füüsikateaduskonna laborihoonete rekonstrueerimine TÜ majandusteaduskonna hooneks - Oeconomicum Narva 4, hoone sai 2000Tartu parimate ehituste konkursil diplomi.
9. 1999 TÜ Pepleri 14 ühiselamu ümberehitus.
10. 2004/2005 Kaks korterelamut Tartus, Kapsa tänaval.

Esinemised trükisõnas

1980-ndatel aastatel koostas Eesti Arhitektuuri Leksikonile ca 40 artiklit peamiselt Tartu ja Lõuna-Eesti ehitistest.

On avaldanud ca 30 artiklit ajakirjades Ehituskunst, Horisont, Luup, Maja, Ehitus, Akadeemia ja ajalehtedes Edasi, Sirp ja Vasar, Ehitame, Postimees, Õpetajate Leht ning mitmetes kõrgkoolide kogumikes, mis käsitlesid linnaehituse ja –planeerimise, arhitektuuriajaloo ja arhitektuuri teemasid.

Aastatel 1991-1996 korraldas koos S.Vahtre ja E.Talvistuga rahvusvahelist linnadisaini work-shoppi **Ristmik**, millega kaasnes kogumike väljaandmine ja näitused.

2002.a. koostas ülevaate „Tartu Ülikooli ajalooline tuumik – ehituslugu, seisund, perspektiivid” (kujundus S. ja M. Vahtre)

Pedagoogiline tegevus

Õppeülesande täitjana on lugenud ERKI arhitektuuri erialale 1980-1982 õppeaastatel kursust “ Arvutid ja modelleerimine arhitektuurses projekteerimises”.

1983-1986 andis erialalise kompositsiooni tunde Tartu Kunstikooli puidu kunstilise töötlemise erialal, juhendas ka diplomitöid ja oli hiljem riigieksami komisjoni esimees.

ERKI Tartu osakonnas luges 1990/91 õppeaastal “ Arhitektoonika ja arhitektuuri aluste” kursust, samateemalist kursust luges ka Tartu Ülikooli maaliosakonna üliõpilastele 1996 ja 1999 aastatel. Euroülikoolis andis kujunduskunsti teaduskonnas 1998-2000.a. arhitektoonika ja arhitektuurilise konstrueerimise aluseid sisekujunduses.

Tallinna Tehnikakõrgkoolis loeb alates 2006. aastast kursust „Hoonete tüpologia” ja oli kuni 2008.aastani ka diplomitööde kaitsmise komisjoni esimees, edasi aga komisjoni liige

Ühiskondlik-organisatoorne tegevus.

1981.a. tegi ettekande arhitektide liidu korraldatud Tartu arhitektuuriseminaril generaalplaanikohastest läbimurretest ajaloolistest linnaosadest (Karlova, Supilinn, Tammelinn) ja sellega kaasnevatest ohtudest. Sama ettekande esitas hiljem Muinsuskaitse Seltsi korraldatud konverentsil Ajaloomuuseumis (Orlovi lossis).

1982.a koostas arhitekt Arnold Matteuse 85-juubelinäituse Tartu Riiklikus Kunstimuuseumis ja koos arhitektide liiduga juubelile pühendatud konverentsi TRÜ Vanemuise tn suures auditoriumis, kus toimus ka A. Matteusest tehtud A. Söödi dokumentaalfilmi (stsenarist I.Volkov) ainukene nõukogudeaegne avalik esitus.

Alates 1987.a. on Eesti Arhitektide Liidu liige, korduvalt valitud eestseisusesse ja Tartu seksiooni esimeheks. Viimati oli eesseisuses 2006-2007.

Eestseisuse liikmena osales 1988.a. aprillis loomeliitude ühispleenumil.

On Tartu Rotary Klubi asutajaliige 1992 ja president 1994-95. Tallinnasse asudes läks üle Nõmme-Tallinna Rotary Klubisse, täites seal ka klubimeistri ülesandeid

1988.a. Muinsuskaitse päevadel Tartus esines kõnekoosolekul Fr.G.Parrot maja säilitamiseks – J.W. Struwe tn 2 ja enne 1939. a.

dokumentaalfilmide linastamist kinos Saluut (Ateena) ettekandega sõjapurustustest Tartus.

Oli Rahvarinde liige ja osales Tallinna Linnahallis toimunud Rahvarinde kongressil.

1989.a. Tartu Linnavolikogu liikmena osales Tallinna Linnahallis Eesti kõigi taseme rahvasaadikute kongressil, kus deklareeriti Eesti iseseisvuse taastamise nõue.

1993.a. Justiitsministeeriumile ja Riigikohtule selgituste andmine Riigikohtu paigutamiseks endisesse ülikooli haavakliinikusse Lossi 17 Toomel, mitte aga Ülikooli tänavale garnisonihoonesse.

1993.a. Kultuuri- ja haridusministeeriumile selgituste andmine Tartu aparaaditehase Eha-Tolstoi tänavate vahelise hoonetekompleksi mitteerastamiseks vaid Tartu Kunstikooli väljaehitamiseks nende baasil.

Koos ERM direktor T.Lukasega otsuse kujundamine, et Tartu raudteelaset klubi ei erastataks vaid antaks ERMi näituste majaks.

On koostanud arhitektuurse konkursi tingimused ja osalenud ruumiprogrammi välja töötamisel järgmiste objektide arhitektuurivõistlustele:

- Tartu Ülikooli Biomedikum (komisjoni liige), lisaks asukohavalik asendiplaanilise lahendusega
- Tartu Ülikooli Raatuse tänava ühiselamu, ka asukoha valiku põhjendus
- Tartu Ülikooli tehnoloogiainstituut
- Tartu Ülikooli Botaanikaiaia subtroopiliste taimede kasvuhoone
- Eesti Rahva Muuseum Raadile (komisjoni liige)
- Paide Gümnaasiumi Spordihoone
- Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu
- Tallinna Prantsuse Lütseumi spordihoone

On olnud järgmiste arhitektuurivõistluste žürii liige:

- ERM esimene arhitektuurivõistlus Veski-J.Liivi-E.Baeri tänavate kvartalis, asukoha põhjenduse eelkonkursi korraldamine koos ERM-ga.
- RTG ja Hansapanga kontor Tartus Vallikraavi ja Ülikooli tänavate nurgale
- Tartu Ülikooli Biomedikum
- Tartu Ülikooli Pärnu kolledž

- Tartu Ülikooli Raatuse tänava ühiselamu
- Tartu Aura veekeskus, ka asukoha valiku põhjendus
- Hugo Treffneri gümnaasiumi rekonstrueerimisprojekt, põhjendus vana hoone rekonstrueerimise ja siseõue täisehitamise eelistatusest võrreldes uue hoone ehitamisega parki Emajõe vasakkaldal
- Tartu Ülikooli tehnoloogiainstituut
- Tartu Ülikooli Botaanikaia subtroopiliste taimede kasvuhoone
- Eesti Maanteemuuseumi väliala planeering
- Eesti Maaülikooli peahoone rekonstrueerimine
- Tartu Emajõe ärikeskus (Plasku)
- Pärnu kontserdimaja
- Eesti Maaülikooli spordihoone
- Tartu Anne IV mikrorajooni (jalgpallistaadioni ja Kalda tee vaheline ala) arhitektuur- planeerimislahendus
- Prantsuse Lütseumi spordihoone
- Eesti Vabaõhumuuseumi külustuskeskus
- Eesti Arhitektuurimuuseumi pargiala
- Tallinna Hipodroomi maa-ala mahulis-planeeringuline lahendus